

HELSINGIN
JUHLAVIIKOT
17/8–2/9/2012

Mary Ellen Mark- Untitled (1987). Polaroid Spectra. WestLicht kokoelma, Wien.

POLAROID-ilmiö tulee!

Yli 350 kuvan Polaroid-katselmus avautuu ensi kertaa Suomessa. Valokuvataiteen museon täyttävät legendaarinen kansainvälinen kokoelma Ansel Adamsista Andy Warholiin sekä suomalaisen Polaroid-kuvaston parhaimmisto.

Rock ja glamour, nakuilu, photoshoppaamattomien ihojen näppylät ja poimut, omakuvat, asetelmat, urbaani elo, biletyt ja maisemaromantiikka... Näyttelyn 150 tekijän töissä yhdistyy leikittelevä näppäily 70- ja 80-lukulaiseen tunnelmointiin ja sävyjen hurmaan. Polaroidin intensiivinen värimaailma houkutteli aikanaan tutkimaan väriä, valoja ja varjoja. Pikakuvaus altisti sattumalle ja yllätykselle: kameralla katsottiin kohti aurinkoa tai kuvauksissa käytettiin tarkoituksella vanhoja filmejä ja ali- tai ylivalotuksia.

Valokuvataiteen museoon saapuvan, ainutlaatuisen näyttelyn mukana on niin nuorten taiteilijoiden räpsyjä kuin myös nimekkäiden tekijöiden töitä Ansel Adamsista ja Clerquesta Robert Mapplethorpeen, Sally Manniin ja Andy Warholiin. Erikoisuuksina nähdään suuren koon pikakuvia sekä laaja valikoima Polaroid-kameroita. Myös Polaroidin vanhassa tehtaassa uutta pikakuvamateriaalia valmistava Impossible-projekti esittäytyy.

Näyttelyn kotimaisen osuuden kautta avautuu suomalaisen Polaroidin historia, mm. Lauri Eriksson, Olli Lyytikäinen, Kari Riipinen, Laura Nissinen, Antti Nylén ja Viivi Nieminen.

Nostalgisen Polaroid-kokoelman tarina alkoi 1960-luvun lopulla, kun yhtiö antoi aluksi Yhdysvalloissa lukuisille taiteilijoille veloituksetta käyttöön kameroita ja filmiä. Yhtiö ajautui konkurssiin 2008, ja sen historiallinen kuva-aineisto huutokaupattiin. Kokoelman eurooppalaisen osan osti 2010 wieniläinen WestLicht-museo, minkä ansiosta kuvat saapuvat nyt tuoreeltaan suomalaisyleisön ihmeteltäviksi.

Pikakuvan pikainen historia

Valokuva-alan mullistaneen pikakuvan keksi yhdysvaltalainen tutkija Edwin H. Land (1909-1991). Polaroidiksi nimetyt pikakamerat ja filmit tulivat myyntiin 1948. Landille itselleen taiteilijat olivat tärkeä yhteistyökumppani, esimerkiksi Ansel Adams konsultoi uusien filmien kokeilussa. Polaroidin oma galleria avattiin 1970-luvun alussa Yhdysvalloissa Cambridgessä ja kymmenen vuoden aikana siinä pidettiin yli 60 näyttelyä.

Polaroidin taideohjelma oli erityisen aktiivinen 1970-luvulla. Nyt Helsingissä nähtävä eurooppalainen Polaroid-kokoelma perustui aluksi arvostetun Camera-lehden erikoisnumeroon kerätystä aineistosta. 1960-luvun lopulla kuvia koottiin erityisesti Yhdysvalloista, koska Polaroid oli vielä vähemmän käytetty eurooppalaisten taiteilijoiden keskuudessa. Töitä saatiin tunnetuilta taiteilijoilta ja valokuvaajilta kuten Helmut Newtonilta, David Baileyltä, Sarah Moonilta ja Josef Sudekilta.

Euroopassa vaikuttanut Polaroid Artist Support Program loi 1980-luvulla vilkkaan ja moni-ilmeisen kuvausohjelman, jonka merkittävän osan muodosti vuodesta 1976 taiteilijoiden käyttöön tarjottu, kesäkuussa Suomeenkin saapuva suuren koon pikakamera.

Suomeen Polaroid-menetelmä rantautui 1960. Aluksi Polaroidia käyttivät meillä harrastajat leikkimielisiin kokeiluihin ja kotikuvaukseen ja ammattikuvaajat studiokuvauksen apuvälineenä.

Suomen valokuvataiteen museo